Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitu.
Birourile de anunciuri.
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul insertiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése lunĭ 20 franci, pe trei lunĭ 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 53. Brașovŭ, Lunĭ, Marțĭ 7 (19) Martie 1889.

Brașovŭ, 6 Martie v.

E bătătorŭ la ochĭ, că despre schimbarea la tronŭ în Serbia se scrie aḑĭ în foile ungurescĭ și nemțescĭ aprópe mai multŭ decâtŭ se scrisese despre schimbările la tronŭ în Germania.

Micului regatŭ alŭ Serbiei i se dă în momentele de față o atențiune estraordinară, care nu stă în nicĭ o proporțiă cu însemnătatea lui, căcĭ de abia cuprinde două milióne de locuitorĭ.

De unde vine dér acéstă încordată interesare pentru cele ce se petrecŭ în țéra, pe care Milanŭ se pregătesce a-o părăsi?

Rĕspunsulŭ celŭ mai nemeritŭ la acéstă întrebare ar fi: din prea marea îngrijire, ce-o arată statele marĭ pentru cele micĭ!

In adevĕrŭ, cetindŭ declarările, asigurările și sfaturile, ce le dau aḑĭ diplomații statelorŭ marĭ mititeilorŭ din Belgradŭ, amŭ trebui sĕ credemŭ, că ei pe întrecute se interesézĕ de viitorulŭ acestei țĕrĭ.

Și așa și este. Numai că interesulŭ ce'lŭ portă cei marĭ pentru cei micĭ nu isvoresce din motive de dreptŭ orĭ etice internaționale, ci din pofta de a-i stăpâni și de a se folosi de ei pentru scopurile lorŭ proprie. Suntemŭ departe încă de acelŭ veacŭ de aurŭ, visatŭ de filosofi și marii jurisconsulțĭ, în care popórele cele marĭ și puternice sĕ fiă adevĕrate și neinteresate ocrotitóre și protectóre ale drepturilorŭ și libertății popórelorŭ celorŭ micĭ.

Despre acésta suntŭ fără îndoială convinșĭ și Sêrbii din regatŭ. Ei sciu forte bine de ce e vorba, când diplomații străinĭ aflătorĭ în Belgradŭ stringŭ mâna noilorŭ regențĭ și se întrecŭ unii pe alții în a-le arăta semne de prietiniă.

In anii din urmă regele Milanŭ aduse lucrurile acolo încâtŭ influința austro-ungară era predominantă la curtea din Belgradŭ. Regele însușĭ era amicŭ pronunțatŭ alŭ monarchiei vecine și guvernulŭ lui juca cum îi cântau cei din Viena.

Acum după abdicarea lui Milanŭ se asigură, că politica esterióră a Serbiei va suferi o modificare. E vorba ca raporturile ei cu Rusia sĕ devină mai intime. Noulŭ ministru-președinte și ministru de esterne sêrbescŭ Sava Gruicĭ declară în circulara sa adresată guvernului rusescŭ, „că în conformitate cu sentimeutele tradiționale ale țĕrii și a poporațiunei sale, guvernulŭ sêrbescŭ voiesce sĕ susțină cele mai bune raporturĭ cu curtea din Petersburgŭ și cu guvernulŭ rusescŭ“.

Acésta însĕ nu împedecă pe ministrulŭ-președinte Gruicĭ de a esprima în circulara sa adresată contelui Kalnoky, că doresce continuarea raporturilorŭ amicabile cu Austria.

Noulŭ guvernŭ sêrbescŭ vrea sĕ se aibă dér cu toțĭ bine și nu se póte nega, că din punctŭ de vedere alŭ politicei naționale de sine stătătóre sêrbescĭ, acésta atitudine este cea mai corectă.

Voimŭ, ḑise Gruicĭ, sĕ susținemŭ bune raporturĭ cu Rusia ca și cu Austria, dér acésta nu însemnă, că amŭ voi sĕ facemŭ din Sêrbia o satrapiă ruséscă, nicĭ că amŭ avea tendința de a agita în contra monarchiei austriace. Decă puternica Germaniă și Austriă caută a susține cele mai bune raporturĭ cu Petersburgulŭ, cum ar pute mica Serbiă sĕ provóce pe Rusia?

Politica regenții și a noului cabinetŭ sêrbescŭ tinde așadér de a se emancipa de orĭ-ce protectoratŭ esclusivŭ. Dér óre fi-va ea în stare sĕ țină echilibrulŭ și sĕ resiste până în sfêrșitŭ seducerilorŭ?

Diplomația ruséscă se și pregătesce a recuceri cu totulŭ tĕrêmulŭ, celŭ ocupase până acuma în Sêrbia influința austriacă; foile rusescĭ se și grăbescŭ a lua pe Sêrbĭ sub esclusiva lorŭ protecțiune.

Cine nu presémte ce vrea sĕ ḑică acésta și ce grave complicațiunĭ s'ar nasce decă Sêrbii în adevĕrŭ ar voi sĕ jóce acum după fluerulŭ moscovitŭ?

DIN AFARĂ.

Amĕnunte asupra abdicării lui Milanŭ.

Din Belgradŭ e informată „N. fr. Presse“, că regele Milanŭ avea cugetulŭ de a abdica încă după lupta dela Slivnița, dér l'a opritŭ generalulŭ Horvatovicĭ, care aḑĭ e indușmănitŭ cu Milanŭ din pricina divorțului. In timpulŭ din urmă și-a esprimatŭ desŭ acestŭ cugetŭ. Regele se socotea urgisitŭ la poporŭ și greutățile guvernărei ilŭ obosiră totŭ mai multŭ. Se pare că elŭ sperase, că unŭ rĕsboiu în afară ilŭ va scăpa de complicațiunile interne. Dér vĕḑendŭ că pacea durézĕ, se descurajă. In țéră domnea cea mai mare nemulțămire, dările erau totŭ mai apăsătóre, deficitulŭ crescea în fiecare anŭ, ba se ivise necesitatea de a se spori dările. Caracteristicŭ pentru greutatea dărilorŭ e de esemplu faptulŭ, că unŭ comerciantŭ, celŭ mai bogatŭ în țéră, Krismanovicĭ, plătea mai nainte 60 galbenĭ dare anuală, pe când acum i-s'a prescrisŭ o dare de 30.000 francĭ. Amărciunea poporului era atâtŭ de mare în contra guvernului, încâtŭ la alegerile din urmă cei carĭ nu votau cu radicalii erau omorîțĭ, orĭ li-se da focŭ la case.

Regele vĕḑu, că nu 'i rĕmânea altceva de făcut, decât sĕ se dea necondiționat în mânile radicalilorŭ, carĭ îi erau antipaticĭ. Se pare că timpulŭ abdicării și-l'a fixatŭ elŭ în Nișŭ, unde s'a dusŭ la esposiția agricolă. Acolo nu s'a feritŭ a spune celorŭ dinprejurulŭ sĕu, că va abdica, imediat după aceea a încunosciințat mai multe curțĭ europene despre planulŭ sĕu. I-au sositŭ rĕspunsurĭ sĕ nu abdice, între acestea și o scrisóre a împĕratului germanŭ, care-lŭ sfătuia sĕ rĕmână la postulŭ sĕu. Continuândŭ Milanŭ tratările sale cu radicalii, aceștia îi presentară unŭ programŭ, în care punctulŭ ântâiu era: amnestiarea lui Nikola Pasicĭ. Pe Taușanovicĭ, care cu anĭ înainte conspirase contra lui, ilŭ primi sĕ fiă ministru. Pe Pasicĭ însĕ, care în 1855 făurea planurĭ contra vieții regelui, ilŭ ura. Cererea de a-lŭ amnestia o considerà Milanŭ ca o ofensă. In timpulŭ din urmă nutrea chiar cugetulŭ de a se sinucide. „Nu 'mĭ rĕmâne altceva, decâtŭ sĕ urmezŭ esemplului prințului de corónă Rudolfŭ“, fu auḑitŭ regele ḑicêndŭ. Când ḑiua abdicării se apropiase, încunosciință regele și pe ministrulŭ plenipotențiarŭ rusŭ. Numai abḑicêndŭ a pututŭ regele Milan sĕ mântuéscă tronulŭ pentru fiu-sĕu în starea de ferbere ce era în țéră.

Organulŭ Sêrbilorŭ din Neoplanta i-a imputatŭ, că n'a abdicatŭ încă în ḑiua luptei dela Slivnița. Milanŭ observă la acésta: „Sĕ peregrineze óre regele Serbiei la Neoplanta și sĕ se lase a i-se fixa acolo timpulŭ când sĕ renunțe la tronulŭ sĕu?“ Cătră Ristică a ḑisŭ, că e mulțămitŭ cu pasulŭ ce l'a făcutŭ și nu se va căi nicĭodată.

Pregătirile militare ale Angliei.

In camera comunelorŭ, secretarulŭ de statŭ din ministerulŭ de rĕsboiu, Mr. Stanhope, a datŭ lămurirĭ asupra bugetului de rĕsboiu, cunoscutŭ deja. Elŭ constată, că se iau mĕsurĭ pentru o grabnică mobilisare a 150,000 până la 160 de mii de ómenĭ; afară de aceea fiecare portŭ alŭ regatului va pute fi provĕḑutŭ în decursŭ de ḑece ḑile cu mine submarine. Pentru apĕrarea capitalei Londra se vor construi tabere întărite cu șanțurĭ pentru casŭ de nevoiă în puncte importante din punctŭ de vedere strategicŭ, ér forturĭ nu se vorŭ construi.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

CARMEN.

— Novelă. —

I.

Totdeuna m'am supĕratŭ pe geografĭ, că nu sciu ce vorbescŭ și ce facŭ, când visitézĕ câmpulŭ rĕsboiului mundanŭ în regiunea dela Bunstuli-Poeni, apróape de Monda de 2 stădĭ, câțĭ-va chilometri spre médă-nópte dela Marbella.

In tómna anului 1830 aflându-mĕ în Andalusia, am făcutŭ o escursiune cam lungă ca sĕ-mĭ mai uitŭ de supĕrărĭ. Ḑiarulŭ meu, pusŭ la disposițiunea fiă-căruia, credŭ, că va deslușĭ destulŭ de fidelŭ cele ce atingŭ cestiunea cu geografii. Dér mai întĕiu dați-mĭ voiă sĕ vĕ povestescŭ o scurtă istorióră, ce de locŭ nu atinge interesanta cestiune privitóre la situația dela Munda.

Mĭ-am închiriatŭ în Cordova unŭ vizitiu și doi cai, și am plecatŭ la drum. Intregŭ bagagiulŭ meu era *Comentariile lui Caesar* și câteva cămeșĭ. Intr'o ḑi pribegindŭ prin Cacheua, mistuitŭ de ostenélă și arsŭ de dogoréla sorelui, étă că într'o bună depărtare ẓărescŭ o pajiște verde, din care icĭ-colo se înălțau stufurĭ de trestiă și pipirigŭ. Impreju-rarea acésta mĕ făcea sĕ credŭ, că în apropiarea mea este vre-o vâlcea. Intru adevĕrŭ, mergêndŭ mai departe am vĕḑutŭ, că ceea ce eu credeam, că e pajiște, este o baltă în care se vărsa o vâlcea. Gândeam că decă voiu merge și mai departe o sĕ aflu apă mai próspĕtă și bróscé mai puține și doră și puțină umbră în mijloculŭ stâncilorŭ. Unulŭ din cei doi cai rînchează, și unŭ altŭ rînchezatŭ de calŭ străinŭ îi rĕspunse. Abia înaintaiu câteva sute de pașĭ, când deschiḑĕtura loculuĭ mai lărgindu-se, înaintea ochilorŭ mei se lăți unŭ felŭ de circ naturalŭ umbritŭ aprópe întregŭ de murii ce se ridicau înalțĭ în jurulŭ sĕu. E peste putință de-ațĭ închipui unŭ locŭ de odihnă mai priincĭosŭ unui călĕtorŭ, decâtŭ acesta. La póla muntelui stâncosŭ se rostogolea vâlceaua într'unŭ micŭ basenŭ în fundulŭ căruia se lăția unŭ felŭ de năsipŭ albŭ ca ẓăpada. Cincĭ sĕu șése stejarĭ lăsațĭ în voia vêntului și recoriți de stropii vâlcelei se înălțau pe țĕrmĭ acoperindu-i cu umbrele lorŭ; în fine în jurulŭ basenului, érba móle mĕ îmbia cu așternutŭ dulce și recorosŭ căruia semĕnŭ nu i-ai fi pututŭ afla sĕ fi umblatŭ ḑece chilometri în jurŭ, prin tóte cârciumele.

Unŭ bărbatŭ zăcea pe érba móle, și elŭ de bunăsémă că durmea când am sositŭ eu. Trezitŭ de unŭ rînchezatŭ, sări dreptŭ în susŭ și s'apropiă de calulŭ sĕu, care în timpulŭ câtŭ odihnĭ stăpânulŭ, se hrăni binișorŭ. Era unŭ tînĕrŭ voinicŭ, de o statură cam mică, dér, pe cum se vedea, vênjosŭ, cu privirĭ întunecate și sumețe. Colórea obrajilorŭ, ce se vede a fi fostŭ odată frumósă, era mai négră decâtŭ pĕrulŭ. Intr'o mână ținea frêulŭ, într'alta pușca. Mărturisescŭ, că pușca și căutătura stăpânului ei la prima privire m'au înfricatŭ puținŭ; dér nu credeamŭ totușĭ în hoțĭ, despre carĭ atâtea am auḑitŭ fără de a mĕ fi întêlnitŭ cu vre-unulŭ; afară de aceea vĕḑusemŭ atâța chiriașĭ cinstițĭ, carĭ armațĭ până'n dințĭ mergeau la orașŭ, încâtŭ nu puteam suspiționa întru nimicŭ pe necunoscutulŭ meu, gândindŭ că póte și elŭ este unŭ astfelŭ de omŭ. Mĕ mai gândiam apoi, ce i-ar folosi lui cămeșile și cărțile ce le am, unica avere? Bineventaiu decĭ cu óre-care franchețĕ pe omulŭ cu pușca și l'am întrebatŭ, că l'am trezitŭ din vr'unŭ visŭ frumosŭ? Elŭ nu-mĭ rĕspunse, ci mĕ privi din crescetŭ până'n tălpĭ s'apoi, ca și cum ar fi rĕmasŭ îndestulitŭ, examină totŭ cu atâta atențiune și pe soțulŭ meu. Acesta se opri c'o frică vedită. Rea întêlnire! gândeam. Dér mintea sănĕtósă; îmĭ spunea sĕ nu arătŭ nicĭ unŭ felŭ de neliniște. M'am datŭ josŭ de pe calŭ; ḑiseiu vizitiului sĕ ia șeua de pe calŭ în vreme-ce eu îngenunchiândŭ pe țĕrmulŭ vâlcelei, am luatŭ apă cu pumnii și sorbeamŭ una lungă, ca nevoiașii ostașĭ ai lui Gedeonŭ.

După aceea mĕ uitamŭ într'una spre visitiulŭ și necunoscutulŭ meu. Celŭ dintâiu în contra voinții sale s'apropiă tare de mine; celalaltŭ, așa se vede, că n'avêndŭ frică de noi, își lăsă calulŭ și pușca, ce până atuncĭ o ținea țepĕnŭ în mână.

M'am lungitŭ apoi pe érba móle, am întrebatŭ pe tinĕrulŭ pușcașŭ decă n'are unelte pentru ațîțatŭ foculŭ? Totŭ odată mĭ-am scosŭ și tabacherea. Necu-

Din dieta ungurescă.

In ședința dela 12 Martie, *Tarnoczy* se declară pentru primirea ambiloru paragrafi. Vorbitorulŭ se ocupă cu asertiunile de deunădi ale lui Thaly privitóre la naționalitățĭ și accentuéză, că Slovacii Ungariei de susŭ așa au sciutŭ să se însuflețéscă (???) pentru causa ungurismului și a statului maghiarŭ, ca și ei înșișĭ Ungurii.

Thaly declară, că a fostŭ departe de elŭ (???) intențiunea de a vătĕma vre-o naționalitate din țĕră orĭ a trage la îndoială patriotismulŭ ei.

Eugen *Zichy* dice că, décă guvernulŭ ar fi adusŭ proiectulŭ fără § 14 și fără negarea drepturilorŭ naționale în § 25, desbaterile s'arŭ fi isprăvitŭ în câteva dile. Respinge paragrafii.

Ludovic *Horvath* dice, că anulŭ alŭ doilea de serviciu la voluntarĭ e o rușine pentru armată. Cea mai mare pedecă e necunoscința limbei germane și decĭ acéstă piedecă trebue înlăturată. Moțiunea lui Gajary nu o primesce, pentru că dispozițiunile instrucțiunei aternă de ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu. De aceea concesiunile sĕ se ia în lege. E o greșelă a se susține, că limba instrucțiunei armatei e unŭ dreptŭ alŭ corónei. Vorbindŭ mai departe contra legii, dice că grosulŭ poporațiunei sprijinesce pe oposițiă în lupta contra acestei opere a guvernului.

In acéstă di partida guvernului a ținutŭ o conferință, în care Alex *Hegedüs* dice, că tăcerea lui Tisza la atacurile nedemne îndreptate contra partidei sale l'a legatŭ și mai strînsŭ cu partida. Vorbitorulŭ e convinsŭ, că loviturile valurilorŭ curentului dilii se vorŭ spulbera ia atomĭ de figura cea tare a ministrului-președinte, care va sta la loculŭ sĕu ca unŭ farŭ luminătorŭ. S'au ivitŭ îngrijirĭ, că ministrulŭ-președinte va părăsì mai târdiu postulŭ sĕu. Partida însĕ nu póte presupune o astfelŭ de hotărîre, care ar fi o grea lovitură pentru țĕră. Vorbitorulŭ a luatŭ cuvĕntulŭ nu ca sĕ întrebe pe ministrulŭ, ci ca sĕ contribue la împrăștiarea acestorŭ îngrijirĭ odată pentru totdéuna.

Ministrulŭ *Tisza* declară, că nu-i adevĕratŭ că vrea sĕ se retragă. Elŭ nu va rĕmâne la loculŭ sĕu numai câtŭ timpŭ îlŭ va suferì acolo coróna și maioritatea, ci câtŭ timpŭ Dumnedeu îi va da putere și sănĕtate, atâta timpŭ va rĕmâne la loculŭ sĕu în interesulŭ afacerilorŭ publice.

Mare fù bucuria mamelucilorŭ la audulŭ acestei declarațiunĭ. Saculŭ cu grăunțele este asiguratŭ.

Stânga estremă a ținutŭ și ea conferință și a hotărîtŭ sĕ continue în cameră, cu tóte puterile, desbaterile asupra legii militare. Décă însĕ guvernulŭ face sĕ cadă alŭ doilea anŭ de serviciu, orĭ face sĕ se ia în lege dispozițiunea pentru limba ungurescă la esamenŭ, atuncĭ partida e gata a înceta cu desbaterile.

SCIRILE DILEI.

Corupția parlamentară ungurescă. Câțĭva deputațĭ conservatorĭ, spune „Deutsches Volksblatt", au făcutŭ cercetărĭ în cancelaria presidială a camerei deputațilorŭ, ca sĕ afle cărorŭ deputațĭ li s'au secvestratŭ diurnele cu mai multŭ de 1000 fl. și au aflatŭ, că astfelŭ de secvestre li s'au făcutŭ la 81 deputațĭ din 452. Dintre acei 81 deputațĭ suntŭ 49 guvernamentalĭ și 32 oposiționalĭ. Probabilŭ, că aceste date se vorŭ aduce înainte în ședință publică, deórece după regulamentulŭ camerei își pierdŭ mandatele acei deputațĭ, ale cărorŭ diurne suntŭ secvestrate judecătoresce în sumă mai mare, decâtŭ facŭ diurnele pe trei lunĭ.

***

Uneltirĭ kulturegyletiste. Comitetulŭ Kulturegyletului a hotărîtŭ în ședința dela 12 Martie n. sĕ înființeze unŭ asilŭ orĭ grădină de copii în Hunedóra, ér în Șimborŭ lângă Cohalmŭ o șcólă. — Ce caută Kulturegyletiștii în comune neungurescĭ? Credŭ ei că Românii își vorŭ înstreina copii lorŭ, dându-i pe mâna uneltelorŭ maghiarisării? Amarŭ se înșelă.

***

Rĕmășițe dela Romanĭ. In urma săpăturilorŭ făcute de societatea de antichitățĭ din comitatulŭ Albei de josŭ, în grădina vĕduvei Fr. Rehman din Alba-Iulia s'a datŭ de urma unei întregĭ clădirĭ de pe timpulu Romanilorŭ, care odinióră a servitŭ ca baiă (scaldă). Acum doi comisionarĭ ai susŭ disei societățĭ facŭ săpăturĭ la o localitate, ale căreia podele de mosaicŭ și galeria făcută din cărămidĭ stau încă întregĭ de totŭ. Sub podelele odăei este locŭ golŭ, unde țevile cuptorului s'au aflatŭ asemenea în bună stare.

***

Emigrare. Precum 'i se scrie din Pojunŭ lui „P. Ll.", în Nemsova au arestatŭ gendarmii ungurĭ vr'o 20 de țĕranĭ tocmai în momentulŭ când sĕ trécă granița în Moravia, ca apoi sĕ emigreze la America. Va sĕ dică stăpânirea ungurescă totŭ numai cu gendarmii și cu temnițele vrea sĕ împedece emigrarea?

***

Sinuciderea unui colonelŭ. In diua de 14 Martie s'a sinucisŭ în Alba-Iulia colonelulŭ Zathureczky Karoly dela regimentulŭ 62 de infanteriă. Foile ungurescĭ îlŭ deplângŭ amarŭ, deórece se dice că sinucisulŭ pe lângă ostașŭ bunŭ ar fi fostŭ și „bunŭ maghiarŭ", măcarŭ că numele nu-lŭ arată a fi fostŭ nicĭ pe departe de viță ungurescă. La secționare s'a constatatŭ, că 2 glónțe de revolverŭ șĭ-a descărcatŭ în pieptŭ și unulŭ în frunte, după care și murì. Se dice că nisce încurcăturĭ bănescĭ l'ar fi făcutŭ sĕ se omóre.

***

Impușcatŭ. Ni-se spune, că în diua de 1 Martie finanțulŭ ungurŭ Peter Antal a împușcatŭ către Predealŭ pe Staicu Danŭ Căprióră din Rĕșnovŭ, din pricină, se dice, că acesta ar fi voitŭ sĕ trécă marfă ca contrabandă.

***

Conservatorulŭ din Bucurescĭ. „Românulŭ" scrie: „Ministrul de instrucțiune este în tratărĭ cu unŭ profesorŭ de vióră din Praga, care va veni în Bucurescĭ spre a da lecțiunĭ la conservatorulŭ nostru în loculŭ decedatului Wiest."

***

Focŭ. In Cornețelŭ au arsŭ șurile lui Todorŭ Tochița, Macarie Ioanŭ Stefanŭ și Macarie Toma Stefanŭ. Tóte au fostŭ asigurate pe câte 100 fl., dér pagubele suntŭ mai marĭ: a celui dintêiu 107 fl., alŭ celui de-alŭ doilea 188 fl., alŭ celui de-alŭ treilea 140 fl. In Rĕșinarĭ a suferitŭ Alemanŭ Gurcoiu o pagubă de 280 fl. și Neculae Băncilă de 20 fl. In Veneția a suferitŭ prăvăliașulŭ Comanicĭ o pagubă de 500 fl.; foculŭ s'a născutŭ prin esplodarea unui urciorŭ cu petroleu. Boltașulŭ a alergatŭ pe stradă cu hainele aprinse, dér vecinii l'au stinsŭ. Barba și pĕrulŭ îi s'au pârlitŭ, și mânile au arsurĭ. In Șinca nouă au arsŭ trei carĕ de fĕnŭ ale lui Ionŭ Flucușŭ-Tuoțŭ. In Șelimberŭ au arsŭ edificiile economice la șépte Românĭ.

Amintire din 1848.

La 11 Martie n. s'au împlinitŭ 40 de anĭ, dice „Sieb. D. Tgbltt", de când Sibiiulŭ a fostŭ teatrulŭ unorŭ fapte rușinóse din partea cetelorŭ ungurescĭ revoluționare.

După ce în 3 Martie 1849 au fostŭ cumplitŭ bătute cetele lui Bem, în locŭ ca Puchner cu trupele sale sĕ urmăréscă pe inimiculŭ bătutŭ, se puse pe odihnă, ér Bem vicleanulŭ aduna repede ce putù din cetele sale împrăștiate și, prefăcĕndu-se că merge asupra Sighișórei, pornì asupra Sibiiului, care nicĭ nu se aștepta sĕ fiă atacatŭ. In séra dilei de 13 Martie, venindu'i în ajutorŭ și cetele conduse de Grigore Bethlen, ocupă Sibiiulŭ, ai cărorŭ locuitorĭ fugiră pe unde putură, la lumina caselorŭ și șurilorŭ aprinse de granatele tunurilorŭ lui Bem.

Una din rușinósele fapte ce le făcură cetele ungurescĭ este următórea:

Iosifŭ Benegni, nobilŭ de Mildenberg, secretarŭ de rĕsboiu c. r. în pensiune și redactorŭ alŭ fóiei de atuncĭ „Siebenbürger Boten" avea o casă cu unŭ etagiu în Hundsrüken (spinarea cânelui), alŭ cărei catŭ de susŭ îlŭ locuia elŭ cu familia sa. Când Sibiiulŭ fù amenințatŭ, familia luà pe bĕtrânulŭ greu bolnavŭ și-lŭ puse într'unŭ carŭ, în care plecară și sócra fiului sĕu mai mare și nepoții acesteia. Carulŭ sta încă înaintea casei, când cetele sĕlbatice intraseră în orașŭ și se apropiau de centru, deórece caii spăriațĭ de lumina focurilorŭ caselorŭ ce ardeau și de pocnetulŭ împușcăturilorŭ nu voiau sĕ se misce din locŭ.

In aceste momente de strîmtorare veni unŭ husarŭ de-ai lui Kossuth, împușcà asupra carului și se duse, ca sĕ se întórcă imediatŭ cu mai mulțĭ husarĭ, carĭ descălecară, tîrîră din carŭ pe bĕtrânŭ, pe bĕtrâna femeiă, care fiindŭ rănită prin înpușcătura de pistolŭ căduse într'unŭ ușorŭ leșinŭ, o aruncară pe stradă ca mórtă, ér copii fură mântuițĭ prin curagiulŭ servitórei, care era Sĕcuiancă.

Benigni fù tîrîtŭ în locuința sa și în odaia de durmitŭ fù împușcatŭ de husarii lui Kossuth, casa jefuită și carulŭ dusŭ cu ei. Bĕtrâna femeiă însĕ fù scăpată cu viéță de vecinĭ.

Benigni își atrăsese ura revoluționarilorŭ ungurĭ din pricina celorŭ scrise de elŭ în diarulŭ numitŭ, care însĕ adĭ unitŭ fiindŭ cu „Herm. Ztg." a devenitŭ o fóiă ce sprijinesce interesele de maghiarisare ale stăpânirei și șoviniștilorŭ ungurescĭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.

(Serviciulu biuroului de coresp. din Pesta)

Berlinŭ, 18 Martie. „Börsencourier" este autorisatŭ a declara tóte faimele despre o nouă căsătoria a fostului rege Milanŭ, de nisce născocirĭ.

Parisŭ, 18 Martie. Boulanger acompaniatŭ de mai mulțĭ deputațĭ boulangiștĭ a plecatŭ la Tours, unde a sositŭ erĭ după amédĭ fiindu primitŭ de către unii cu strigărĭ de „vive Boulanger!", de către alții cu fluerăturĭ.

Sofia, 18 Martie. Organulŭ guvernului bulgarŭ „Svoboda" sfătuesce pe statele balcanice ca sĕ se apropie strînsŭ unulŭ de altulŭ și în unire sĕ se opună tendințelorŭ Rusiei, carĭ nisuescŭ la nimicirea Bulgariei.

---

noscutulŭ fără de a dice o vorbă se căută în buzunare, scóse cremenea și scăpără. C'o blândeță aparentă, veni în fața mea luându-șĭ și arma. Aprindĕndu-mĭ țigara, am alesŭ una mai bună dintre celelalte și l'am întrebatŭ: obicĭnuescĭ sĕ fumezĭ?

„M'am îndatinatŭ d-le" dise elŭ. Asta era cea dintêiu vorbă ce am audit'o din gura lui și am observatŭ, că nu esprimă bine câte-o silabă, de unde am dedusŭ, că elŭ încă e călĕtorŭ ca și mine și că nu e audaluzianŭ.

„I-țĭ va plăcea așa credŭ", îmbiându-lŭ c'o havanna.

Inchinându-se puținŭ, își aprinse țigara dintr'a mea, îmĭ mulțumì c'o nouă închinăciune și începù sĕ fumeze cu multă plăcere.

„Oh", strigà elŭ, lăsândŭ sĕ se înalțe din gură și nărĭ verigĭ de fumŭ, „de când n'am fumatŭ".

In Spania o astfelŭ de țigară primită nasce aceleașĭ legăturĭ de prietiniă, ca în Orientŭ sarea și pânea împrumutată. Omulŭ meu se făcu mai vorbărețu decât speramŭ. Uneorĭ se da ca și când ar fi din ținutulŭ Montilla și se vedea, că nu prea cunósce regiunea, că nu scie cum se chiamă fermecătórea pajiște în care ne aflamŭ, nicĭ numele satelorŭ din împrejurime; și în fine când l'am întrebat că vĕdut'a păreții derimațĭ dela cotitură, vechile șanțurĭ și pietrile cioplite, elŭ îmĭ mărturisì că nicĭ odată nu a datŭ atențiune la de-al de astea. După ce își lăudà calulŭ, ce percurge în câte unŭ galopŭ mĕsuratŭ câte 30 de milurĭ, de odată se ridicà spăriatŭ și măniosŭ, că prea multŭ a spusŭ.

„Fiindcă am avutŭ unŭ lucru grabnicŭ în Cordova" continuà elŭ zăpăcitŭ. „Aveam de lucru cu nisce judecătorĭ într'o afacere de pîră". Grăindŭ astfelŭ privì spre visitiulŭ meu Antonio, care își țintì ochii în pămĕntŭ.

Umbra și isvorulŭ într'atâta m'au fermecatŭ, că mĭ-au venitŭ în minte bucățile de șuncă ce prietinii mei din Mantilla le puseră în traista servitorului meu. Am scosŭ decĭ șunca și am învitatŭ pe streinulŭ sĕ ia și elŭ parte la ospĕtarea mea. Décă n'a fumatŭ de multŭ, îmĭ diceamŭ eu, de bună sémă că nicĭ nu va fi mâncatŭ nimicŭ de 48 óre. Mânca asemenea unui lupŭ hemesitu. Din contră servitorulŭ meu luà forte puținŭ și mai puținŭ încă bĕu, ér din gură'i nicĭ o vorbă nu se audia, cu tóte că dela plecarea mea până acum era vorbărețŭ fără sĕmĕnŭ. Streinulŭ, așa se vede, că l'a scosŭ din fire, căcĭ o neîncredere împrumutată îi făcea sĕ se depărteze totŭ mai multŭ unulŭ de altulŭ. Pricina n'o puteamŭ sci.

Sĕ sfințimŭ și cele din urmă bucățĭ de pâne și șuncă; am sorbitŭ apoi fumulŭ țigărei a doua; am poruncitŭ servitorului sĕ pună șeua pe calŭ și tocmai vreamŭ sĕ-mĭ iau diua bună dela elŭ când mĕ întrebà, că unde voescŭ sĕ mĕ culcŭ?

Nebăgĕndŭ în sémă semnele vizitiului, i-am rĕspunsŭ că în cârciuma dela Cuervoi.

„Rea găzduire pentr'unŭ omŭ ca d-ta domnule. Și-eu mĕ gătescŭ sĕ mergŭ acolo și décă-mĭ permițĭ, te voiu însoți".

„Prea bucurosŭ" i-am rĕspunse redicându-me pe calŭ. Vizitiulŭ care ținea capĕstrulŭ îmĭ făcù de nou semnŭ cu ochiulŭ. C'o dare din umĕrŭ i-am rĕspunsŭ, ca și când l'aș liniști, că eu sunt prea încredutŭ în omulŭ acesta; apoi amŭ plecatŭ.

Antonio, gândindu-se la povestea streinului cu calulŭ sĕu ce face treidecĭ de milurĭ într'unŭ galopŭ, era forte îngrijatŭ. Din semnele lui am înțelesŭ numai decâtŭ pe cine am alăturĭ de mine, dér mie nu-mĭ păsa. Cunoșceam caracterulŭ spaniolŭ și sciam că nimicŭ nu mĕ îndreptățesce sĕ mĕ temŭ de omulŭ care a mâncatŭ și fumatŭ împreună cu mine. Ba dincontră, însoțirea nóstră o ținĕmŭ ca unŭ felŭ de apĕrare și siguritate față cu primejdiile ce puteu sĕ mĕ întîmpine. Mie îmĭ plăcea că lŭ vĕdŭ călărindŭ alăturĭ de mine liniștitŭ și blândŭ.

Speramŭ că pe încetulŭ îlŭ voiu face sĕ între cu mine într'o conversațiă confidențială și în mânia privirilorŭ vizitiului meu mĕ simțamŭ forte liniștitŭ. Incepuiu sĕ-i povestescŭ despre pungașii ce oprescŭ pe drumețĭ în cale, se înțelege cu óre care respectŭ. Pe timpulŭ acesta era în Andaluzia unŭ hoțŭ renumitŭ cu numele Jose-Maria, care umplù tótă lumea cu faptele sale eroice. Décă Jose-Maria ar fi alăturĭ de mine gândeamŭ eu? . . . Povestii istoriile ce le sciam despre acestŭ erou.

„Jose-Maria e alŭ dracului voinicŭ" rĕspunse strĕinulŭ rece. Eu îlŭ privii cu atențiune și am aflatŭ că descrierea

Din camerile române.

Senatulŭ. Ședința dela 24 Februarie.

D-lŭ *P. Grădișteanu* dă citire raportului comisiunei privitóre la ridicarea statutei lui Matei Basarabŭ în loculŭ bisericei Sărindarŭ, decădute în ruină, prin care comitetulŭ delegațilorŭ lasă la apreciarea guvernului, decă trebue sĕ facă sĕ disparā o biserică din centrulŭ orașului, menită a fi o adevĕrată catedrală a capitalei. Acésta decă va avea fondurĭ necesare.

D-lŭ *Greceanu* nu e mulțumitŭ de raportulŭ delegațilorŭ, de óre-ce acestŭ raportŭ nu conchide la nimicŭ.

P. S. Mitropolitulŭ Primatŭ vorbesce de amendamentulŭ propusŭ de d. Greceanu și respinsŭ de comitetulŭ delegațilorŭ. Prin acestŭ amendamentŭ onor. senatorŭ a voitŭ sĕ se asigure reedificarea bisericei Sărindarŭ. P. Sale 'i pare rĕu de hotărîrea luată de comitetŭ, căcĭ e de trebuință creștinilorŭ esistența în acestŭ locŭ a unei bisericĭ.

Mai vorbeșce apoi Mitropolitulŭ Moldovei totŭ în sprijinulŭ tesei de mai susŭ.

Se pune la votŭ sub-amendamentulŭ d-lui Greceanu. Sub-amendamentulŭ în cestiune propune ca sĕ se încuviințeze de guvernŭ sume indispensabile pentru facerea planului reedificărei bisericei Sĕrindarŭ. Banca prelațilorŭ declară că se abține.

Sub-amendamentulŭ este respinsŭ. P. S. prelațĭ suntŭ supărațĭ, P. S. Mitropolitulŭ Primatŭ protesteză, declarândŭ că s'au abținutŭ totĭ prelații dela votŭ, de óre-ce n'au voitŭ sĕ arate că din acéstă cestiune facŭ o cestiune de politică.

CONVOCARE.

Reuniunea română de gimnastică și de cântărĭ va ține *adunarea generală* pe anulŭ 1888, Dumineca în 12/24 Martie 1889 la 11 óre antemeridiane în sala de cântărĭ, Strada Scheilorŭ Nr. 132, casele dómnei Elena G. Ioanŭ.

Suntŭ rugațĭ domnii membri a lua parte în numĕrŭ câtŭ se póte de mare.

I. Lengerŭ, m. p. preș. *I. Bozoceanu*, m. p. notariu.

Brașovŭ, Martie 1889.

Reuniunea femeilorŭ române și Crăciunulŭ în Deva).*

(Fine).

In aceea di fatală *(5 Februarie 1888)* avea comitetulŭ reuniunii femeilorŭ sĕ pregătéscă ordinea de di pentru *prima adunare generală constituantă, convocată premergĕtorŭ* prin diare. *pe qiua de 11 Februarie 1888.* Prin conclusŭ din 4 Decemvre 1888 au fostŭ recercațĭ amêndoi secretarii sĕ aranjeze sub respunderea propria și unŭ balŭ, pe qiua adunării generale.

După întărirea statutelorŭ 13 lunĭ d-na presidentă a totŭ *amânatŭ* luarea pașilorŭ pentru convocarea adunării generalĭ, din érnă în primăvéră, din primăvéră în véră, din véră în tómnă, din tómnă în iernă. F. H. L. abia târdiu pe la spatele d-nei „presidente actuale“ s'a scandalisatŭ de acestŭ „cursŭ normal“ éră „elementele turbulente“ erau grăite de rĕu de Galeotto, unŭ felŭ de opiniune publică, ce domina *atuncĭ* în Deva.

Unui bărbatŭ de încredere, acum în Aradŭ, îi plesnì însĕ prin minte, că nu a fostŭ tocmai oportună hotărîrea luată, sĕ se amâne balulŭ și și adunarea gener. érășĭ. Amŭ fi sĕracĭ Românii, de ce sĕ păgubimŭ bieții secretarĭ, sĕ ostenimŭ publiculŭ din afară în capŭ de érnă, mai bine la véră unŭ maialŭ strașnicŭ. Sfatulŭ bĕtrânescŭ tinerii însĕ nu-lŭ mai ascultară.

Sub aceste auspicii se ține apoi fatala ședință.

Secretarulŭ *Petru Drăgits* sĕ scusă pentru unele „neexactitățĭ“, ce vorŭ fi obvenindŭ, póte în proiectulŭ raportului generalŭ compusŭ de elŭ; recunósce că a luatŭ unele „informațiunĭ.“ La ce d-na cassieră îi replică, că a fostŭ prea modestŭ d-nulŭ secretarŭ. Declară de „exactŭ“ proiectulŭ cetitŭ „și“ de d-sa; a datŭ chiar și unele „informațiunĭ“, și îlŭ recomandă spre primire, împreună cu d-na presidentă.

Proiectulŭ numai *„după“* aceste recomandărĭ s'a cetitŭ și abia la urma urmelorŭ, după ce d-na cassieră, presidentă cu bărbații d-lorŭ întraserā în discusiune personală cu mine, s'a primitŭ adausulŭ propusŭ de mine, și fără de carele raportulŭ generalŭ era neexactŭ.

Etă textulŭ de certă:

Cu ocasiunea petrecerei M. S., a monarchului nostru, în tómna anului trecutŭ, fiind și Alt. Sa A. F. d. E. în Deva, a binevoit a se interesa de productele industriei nóstre de casă și totodată aflând despre existența reuniunei nóstre, a făcutŭ comandă de perdele pentru 6 ferestri. Comitetulŭ, pentru a satisface acestui înalte comande, a decisŭ se procura modele de perdele dela întreprinderea „Furnica“ din Bucurescĭ, a se efectuì comanda conformŭ modelelorŭ acestora în regie proprie. Perdelele aceste suntŭ în parte gata și D-V. Vĕ putețĭ convinge cu ochii despre frumseța lorŭ.“

„Acésta este prima întreprindere a reuniunei nóstre și nu fără cuvêntŭ ne putemŭ mândri, că cea dintêie comandă s'a făcutŭ din partea unui membru alŭ casei domnitóre.“

E vorba aci despre o încercare târdiu propusă de d na cassieră cu perdele făcute la Orăștiă de o membră în comitetŭ, fórte zelósă, care și de altădată a ajutatŭ reu iunea. Incercarea acesta s'a a făcutŭ în timpulŭ din urmă, după ce dna v.-presidentă, prin conclusele luate de comitetŭ dintru începutŭ, făcuse deja gata 6 perdele, și a rĕmasŭ cu alte 2 pe capŭ, neprimindu-i-le comitetulŭ. Comanda era de 6 perdele. Intregŭ pasagiulŭ „numai“ cele 2 perdele le amintesce și retace pe cele 6, respective 8 ale d-nei vicepresidente.

Extrasŭ din raportulŭ generalŭ modificatŭ ce s'a primitŭ și îlŭ am în originalŭ, subscrisŭ de mine și secretarulŭ D. P.

„Cu ocasiunea petrecerei M. S. la manevrele din Deva (1887) archiducele F. F. d. A. E., vĕdêndŭ țĕseturĭ alese în casa dómnei vicepresidente, unde era încuartiratŭ, s'a adresatŭ cătră dómna de casă sĕ-i efectuiască însașĭ 6 perdele pe séma castelului sĕu din Enns, întocmai ca cele vĕqute. Folosindu-se de ocasiune d-na casei a atrasŭ atențiunea A. S. I. asupra reuniunei nóstre, care a primitŭ în modulŭ acesta însășĭ comanda, încredințându-se cu executarea d-na vice-presidentă, care a avutŭ bunĕtatea apoi a anticipa tóte spesele; a datŭ chilie, luminatŭ, încălditŭ și parte din viptŭ pentru 2 lucrătóre |— aprópe 3 lunĭ — gratuitŭ, pe lângă ostenelile avute.“

Pasagiulŭ de certă a rĕmasŭ aprópe neschimbatŭ și în raportulŭ nostru.

Incâtŭ pentru pretinsele „vătămărĭ necualificabile“ din acéstă ședință, voiu reveni. Destulŭ, că „actuala presidentă“ s'a folositŭ de micele neînțelegerĭ și a amânatŭ a 4-a óră adunarea generală, convocată pe 11 Febtuarie 1888, și până în diua de adĭ, 2 anĭ suntŭ trecuțĭ dela întărirea statutelorŭ. Adunare generală ca în palmă. Fără sĕ aibă acestŭ dreptŭ sĕu sĕ recerce comitetulŭ reuniunii a pretextatŭ „agitarea spiritelorŭ, până sĕ mai domolescŭ“. F. H. L. nu s'a genatu și a recercatŭ intervenirea poliției sĕ mĕ „scótă cu hăiducĭ“, decă voiu cuteza a merge la adunarea gen. și la balŭ.

Intervenirea cu tactŭ și demnitate a domnului primarŭ însĕ, a rĕcitŭ pofta de provocare, și astfelŭ „arangerulŭ“ Augustŭ A. Nicóră nu a fostŭ „scosŭ din balŭ“ de „óspele“ F. H. L.

Destulŭ, că cele 2 dame cereau „satisfacțiă“. Sĕ adresezŭ o epistolă d-nei presidente, în care sĕ mĕ rogŭ de iertare de D sa, d-na cassieră și comitetulŭ întregŭ pentru „vătămarea necualificabilă“ etc. Eu doriamŭ pace neumilitóre, concordie între frațĭ și surorĭ și le-am propusŭ sĕ poftéscă cele 2 dame cu bărbații d-lorŭ la loculŭ de certă, fiă comitetulŭ de față și le dau declarațiunĭ îndestulitóre, fără a „recunósce“ vătĕmarea și decă totușĭ sĕ „simtŭ“ vătĕmate, le rogŭ sĕ nu se „simtă“, deórece nu mi-a fostŭ intențiunea sĕ le vatĕmŭ D-lŭ F. H. Longinŭ însĕ, ca și frate sĕu, aveau sĕ-șĭ „retragă“ cuvintele vătĕmătóre, mi-a fostŭ condițiunea. Ei, acesta nu mi-s'a garantatŭ, nicĭ nu mi-s'a promisŭ și așa aŭ rĕmasŭ bunele mele intențiunĭ — baltă. Fui silitŭ a intenta, sub nrulŭ 1026 bf. 1888, acusă pentru vătĕmare de onóre contra amintițilorŭ domnĭ.

Sub devisa „satisfacție“, apelândŭ la simțulŭ cavalerescŭ alŭ casinei romane, nu s'a genatŭ F. H. L., sprigiņitŭ de d-lŭ Dr. Petco, a angagia și casina română, unde eramŭ căldurosŭ și bine vĕdutŭ. Aducŭ hotărîrea, că „decă nu dau satisfacția cerută de dame“, sĕ părăsescŭ casina. Cine au adusŭ acestŭ conclusŭ? 1. Fratele lui F. H. Longinŭ, carele m'a vătĕmatŭ (ulteriorŭ pîrîtŭ), ca provocatorŭ, acusatorŭ și judecătorŭ. 2. unŭ neamŭ a lui Dr. Petco, amicŭ din copilărie cu mine, carele mi-a spusŭ sincerŭ, că „trebue sĕ mĕ jertféscă“, 3. unŭ funcționarŭ subalternŭ de statŭ, neînsuratŭ atuncĭ, secretarŭ alŭ institutului de banĭ „Hunedóra“ (unde d-lŭ Dr. Petco e directorulŭ), 4. unŭ funcționarŭ la comitatŭ, pe care în vieța mea totdéuna l'am cinstitŭ și iubitŭ.

Hotărîrea a fostŭ adusă cu maioritate de voturĭ. Sĕ le fie de bine! Mie mĭ-a folositŭ acestŭ votŭ, mĕ ocupŭ serile cu studii serióse.

Nu a fostŭ destulă „satisfacțiă“ acésta. De ce sĕ nu ne desbinămŭ și la institutulŭ „Hunedóra“? Totŭ F. H. Longinŭ ia inițiativa. D-sa e advocatulŭ institutului. Ișĭ dă demisiunea. Părintele George Nicóră a fostŭ primulŭ care a propusŭ și s'a primitŭ cu unanimitate neprimirea. L'a rugatŭ sĕ renunțe dela „satisfacția damelorŭ“ și sĕ ne „împăcămŭ cinstitŭ.“

Nu s'a învoitŭ F. H. Longinŭ. Tata părăsesce atuncĭ comitetulŭ. S'a folositŭ de acestŭ prilegiu F. H. L. și spune verde comitetului, că cere „satisfacțiă“. Comitetulŭ „cavalerŭ“, cu maioritate de voturĭ ia și elŭ hotărîrea — contra statutelorŭ — că, decă nu dau satisfacția cerută de dame în 3 dile, sĕ abdicŭ dela postulŭ meu, decă nu, sĕ mĕ destitue. Nu am abdisŭ, ca sĕ am actŭ la mână. Dér ómenii suntŭ cumințĭ. Nicĭ la protocolŭ, nicĭ în actulŭ de destituire nu suntŭ „motivele“ sĕu vre-unŭ § din statute indicatŭ, ca sĕ nu se blameze și așa póte F. H. L. sĕ dică ce vrea, eu cu actulŭ destituirei nu'lŭ potŭ combate. Desmintă-mĕ însĕ d-nii Dr. Lazarŭ Petco, ca directorŭ, Ioanŭ Papiu, ca vice-directorŭ, Ioanŭ Simionașŭ, ca comptabilŭ, Ioanŭ Lăzăriciu, ca cassarŭ, m. consiliului George Nicóră, Loginŭ Ardeleanŭ, Petru Zarea, Ioanichiu Olariu ș. a., decă am fostŭ din „alte motive“ destituitŭ. Eu eram punctuosŭ, zelosŭ și cu durere de inimă cătră institutŭ și declarŭ pe orĭ și cine de uneltitorŭ și clevetitorŭ, decă va susține „alte motive“ și nu le va dovedì.

Dér nu s'au îndestulitŭ cu satisfacția dată. De ce sĕ nu vîre foculŭ și în comitetulŭ „reuniunii femeilorŭ“? Mĕ pomenescŭ deodată cu următórea epistolă recomandată:

Domniei Sale d-lui Augustŭ A. Nicóră în Deva.

Vătĕmândŭ D-Vóstrĕ în ședința comitetului „Reuniunei femeilorŭ române din comitatulŭ Huniedóra“ ținută în 5 Faurŭ a. c. în localitatea casinei române din Deva, atâtŭ pe președinta, vicepreședinta, cassiera, câtŭ și întregŭ comitetulŭ*) acestei Reuniunĭ într'unŭ modŭ necualificabilŭ, — și trecêndŭ de atuncĭ unŭ timpŭ tare lungŭ fără de a Vĕ fi făcutŭ datorința! — așa mĕ vĕdŭ necesitată în interesulŭ Reuniunei nóstre, și ca sĕ-șĭ pótă comitetulŭ continua lucrările sale pacînicŭ, până la o altă disposițiune a adunărei generale! a Vĕ dis-

*) Ținêndŭ sémă de dreptulŭ de apĕrare, dămŭ locu acestei corespondențe lăsândŭ rĕspunderea pentru cele cuprinse în ea în sarcina scriitorului. Red.

*) D-na vice-presidentă și „întregŭ comitetulŭ“ nu era de față, numai mama mea și 2 dame înrudite cu presid., 3 voturĭ, în locu de 6, § 18, statute.

---

lui Jose-Maria, așa cum se póte citi pe tóte afișele orașelorŭ din Andaluzia, se potrivesce de minune cu streinulŭ meu. Da, fără îndoială. Vedĭ, gândemŭ eu, pĕru blondŭ, ochĭ vinețĭ, gură mare, dințĭ frumoșĭ, mânĭ micĭ; cămașă fină, scurteică cu nasturĭ de aurŭ, cămașă de piele albă, calŭ murgŭ... nu póte fi îndoială.

Dér sĕ cinstimŭ pe necunoscutulŭ.

Am ajunsŭ la cârciumă. Ea era întocmai după cum mĭ-o descrise tovarășulŭ meu, adecă una dintre cele mai miserabile din câte amŭ vequtŭ vre-odată. O chiliă mare era cuhnă și sufrageriă și dormitorŭ. Pe-o lespede ardea foculŭ în mijloculŭ casei, ér fumulŭ se ridica la óre-care înălțime formândŭ de-asupra nóstră ca unŭ stratŭ de norŭ. De alungulŭ unui părete erau intinse cincĭ până 'n șese piei de catârĭ ce serveu dreptŭ așternutŭ călĕtorilorŭ. Doudecĭ pașĭ departe de casă era unŭ felŭ de șopromŭ dreptŭ grajdŭ pentru cai. In minutulŭ acesta nu vedemŭ nicĭ o suflare de omŭ pe-aicĭ, afară de-o babă bĕtrână și-o fată ca de 10—12 anĭ, amêndouĕ negre ca funinginea și îmbrăcate în nisce haine sdrențóse și murdare. Etă totŭ ce a rĕmasŭ din poporațiunea vechei Mundabei Boetica, diseiu în mine. O Caesar! o Pompejus Sextus! cum v'ațĭ mira voi de v'ațĭ întórce ér în lume.

Vĕqêndŭ pe tovarășulŭ meu, bĕtrâna femee surprinsă striga: oh! Don Jose!

Don Jose ișĭ încreți sprîncenele și ișĭ ridică mâna poruncitorŭ, ér bĕtrâna tăcu îndată. Intorcându-me spre vizitiulŭ meu, i-am făcutŭ semnŭ că sciu totŭ despre omulŭ cu care mĭ-voiu petrece nóptea întrégă. Cina a fostŭ cu multŭ mai bună de cum așteptamŭ. Pe măscióră răzimată numai într'unŭ piciorŭ ni se puse înainte unŭ cocoșŭ bĕtrânŭ bine pregătitŭ.

Cocoșulŭ striga din nou după vinŭ. Bine hrănițĭ, am întorsŭ ochii spre unŭ părete pe care era acățată o mandolină, și am întrebatŭ pe fetișóra care ne servia, decă scie sĕ cânte pe instrumentŭ.

„Nu sciu“ rĕspunse ea „scie însĕ Don Jose așa de frumosŭ“.

„Fi bunŭ“ diseiu întorcându-me cătră elŭ „și cântă-mĭ ceva; iubescŭ cu patimă musica d-vóstră națională“.

„Nu potŭ refusa, orĭ minți nimicŭ unui domnŭ așa de cinstitŭ ce mĭ-a datŭ țigărĭ așa de escelente“ strigă Don Jose voiosŭ. Luà apoi mandolina și cântà; vocea lui era cam dură dér cu tóte astea plăcută, ér cântecelŭ sĕu bizarŭ și melancolicŭ; din cuvintele lui însĕ nu pricepemŭ nimicŭ.

„Decă nu mĕ înșelŭ“ i-am disŭ „cântecelŭ acesta n'a fostŭ spaniolŭ. Astfelŭ de cântecŭ am auditŭ în Provinces, ér cuvintele credŭ că sunt bascice“.

„Da“, rĕspunse Don Jose cu glasŭ închisŭ. Pune apoi mandolina la o parte și punêndu-șĭ mânile cruce privia în jaraticulŭ aprópe stinsŭ c'o tristeță veditā. Luminatŭ de lumina lampei de pe mica mĕsuță, îi veni în minte, așa credŭ, diavolulŭ lui Miltonŭ. Póte ca și acela, tovarășulŭ meu de drumŭ, se gândea la loculŭ ce l'a părăsitŭ, la exiliulŭ în care l'a aruncatŭ vre-o greșélă. Vrem se reîncepŭ conversația, dér elŭ nu-mĭ rĕspundea nimicŭ. Bĕtrâna femee se culcà într'unŭ colțŭ alŭ casei. Tinera fată o urmà. Atuncĭ vizitiulŭ meu se sculà și mĕ chemà sĕ mergŭ cu elŭ în grajdŭ; la vorba lui însĕ Don Jose, ca și cum s'ar fi treditŭ grabnicŭ din somnŭ, îlŭ agrăi c'o voce morăitóre întrebându'lŭ unde se gătesce sĕ mergă.

— „In grajdŭ“ rĕspunse vizitiulŭ.

„Pentru ce? Caii au ce sĕ mănce. Culcă-te aicĭ căcĭ domnulŭ te lasă.

„Me temŭ că i se va fi întêmplatŭ ceva calului stăpânului meu; mĭ-ar plăcea sĕ-lŭ vedĭ însuțĭ d-ta ca se sci ce se facemŭ cu elŭ“.

De-aicĭ era clarŭ că Antonio vrea sĕ-mĭ vorbéscă între patru ochĭ; eu însĕ n'am vrutŭ se nascŭ bănuelĭ în Don-Jose, căcĭ după cum stau lucrurile, vrém cu orĭ ce prețŭ sĕ arătŭ încredere deplină.

Am rĕspunsŭ dér lui Antonio că nu mĕ pricepŭ la cai și că aș durmì.

Don Jose eși după elŭ și se reîntórse apoi numai decâtŭ. Imĭ spuse că calulŭ n'are nimicŭ, dér vizitiulŭ meu îlŭ ține a fi unŭ animalŭ așa de scumpŭ că-lŭ frécă cu scurteica lui ca sĕ-lŭ aducă în focŭ gândind sĕ-șĭ petrécă întréga nópte cu lucrulŭ acesta. Eu încă mĕ trântii pe unŭ țolŭ, acoperindu-mĕ cu halatulŭ ca se nu mĕ conturbe nimenĭ. Don Jose, după ce îșĭ cerù iertare sĕ'lŭ lasŭ sĕ se culce lângă mine, se trântì dinaintea ușei după ce îșĭ puse nouă cremene în pușcă șĭ-o aședă cu grijă sub traista ce-i servea dreptŭ perină. Cincĭ minute în urmă ne poftirăm împrumutatŭ „nópte bună“ și adurmirămŭ cuprinșĭ de-unŭ somnŭ adêncŭ.

(Va urma).

pensa dela mai departea activitate a secretariatului şi vĕ provocŭ ca în timpulŭ celŭ mai scurtŭ! sĕ predaţĭ actele aflătóre la d-vóstră d-lui secretarŭ Petru Dragits, pe carele despre acésta dispoşiţiune a mea l'am încunosciinţatŭ separatŭ.

Deva, 22 Februarie 1888.

Ana Petco, m. p.
preşedinta reuniunei.

Ḑiua următóre recercai pe d-lŭ Nichita Luculeţŭ şi însoţitŭ de d-sa m'am presentatŭ la d-na vicepresidentă, d-ra controloră, la tóte damele din comitetulŭ reuniunii şi la neamurile d-lorŭ; unanimŭ mĭ-au declaratŭ, că nicĭ nu le-am vătĕmatŭ, nicĭ nu se simtŭ vătĕmate. Din curtoasie am adausŭ eu apoi, că le rogŭ sĕ nicĭ sĕ nu se simţă, deóre ce eu am avutŭ conflictulŭ exclusivŭ cu F. H. L. şi fratele şi soţia d-sale, d-lŭ Dr. Petco şi soţia D-sale. Cu acéstă ocasiune am fostŭ chiar bine primitŭ.

D-lŭ F. H. Longinŭ susţine însĕ prin publicŭ, că am „umblatŭ din casă în casă, de pretutindenea m'au datŭ afară“, sum din „tóte familiele expulsat“; precum dovedesce actulŭ judecătoriei singularĭ n. 1026. ex 1888. bf. din Deva. Mĕ declară de „mortŭ socialŭ“.

Destulŭ, că îi adresezŭ d-nei presidente unŭ rĕspunsŭ, că nu potŭ ţiné contŭ de scrisórea d-sale, de-órece § 23 dispune aşa: „preşedinta conduce adunările generalĭ şi şedinţele comitetului; supraveghează executarea în afară, scontrează din când în când cassa reuniunii şi dispune în tóte casurile, ce nu suntŭ reservate adunării generalĭ orĭ comitetului“; §-lŭ 22 înşiră între funcţionarii reuniunii 1) preşedinta, 2) vicepreşedinta, 3) casiera, 4) controlora, 5) secretarii etc. şi ḑice: „toţĭ funcţionarii se alegŭ pe 3 anĭ“ de către adunarea generală, ce are sĕ se convóce totŭ anulŭ, după § 12. Ér § 29 ḑice: „funcţionarii suntŭ rĕspundetorĭ comitetului, ér comitetulŭ adunării generale.“

Nu are decĭ dreptulŭ d-na presidentă a mĕ dispensa de capulŭ sĕu. Dér nu e nicĭ „actŭ“ hârtia privată citată, căcĭ §-lŭ 31 ḑice: „tóte actele reuniunii le signéză preşedinta, împreună cu unulŭ dintre secretarĭ şi se provĕdŭ cu sigilulŭ reuniunii“. Am exprimatŭ d-nei presidente, că nicĭ nu e bine sĕ abdicŭ ca sĕ nu creezŭ unŭ periculosŭ c[illegible]precedenţă pentru ceilalţĭ funcţionarĭ. "In vecii vecilorŭ vomŭ avé certă, căcĭ fiitórei presidente încă îi póte veni acelaşŭ gustŭ. Femeile uşorŭ se „simtŭ“ ofensate şi greu iértă. Dovadă sum eu. La urmă rogŭ pe d-na presidentă sĕ nu mai insiste pe lângă afirmarea cu „vătĕmarea incualificabilă“, a d-nei „vicepresidente“ şi a „întregului comitetŭ“, deórece — conformŭ declaraţiunii în aceea epistolă alăturate subscrisă şi de martorulŭ Luculeţŭ — afară de d-sa şi d-na casieră, nimenĭ nu se „sémte“ vătĕmatŭ. Şi cu D-lorŭ bucurosŭ mĕ împacŭ, încredinţeză-'şĭ numai bărbatulŭ, ca sĕ mĕ înţelegŭ directŭ cu d-sa. Am trimisŭ chiar pe tata şi s'a dusŭ acasă la d-na presidentă. de i-a făcutŭ declaraţiunĭ de satisfacţiă.

Tóte înzadarŭ! Destulŭ, că secretarulŭ colegŭ face unŭ protocolŭ din fatala şedinţă, cum că aş fi folositŭ „presiunĭ neurbane“, d-na presidentă provócă comitetulŭ şi în ultimulu momentŭ — devenindŭ bolnavă— rógă pe d-na „vice presidentă“ sĕ presideze. Se şi presenteză dómna vice-presidentă, mama mea, unŭ bărbatŭ de încredere şi eu. De odată întră furiosŭ fratele d-lui F. H. Longinŭ şi mĕ provócă sĕ „părăsescŭ casina“, ca sĕ „între damele“.

La momentŭ intervine d-na vicepresidentă şi invită d-nele sĕ între, d-sa garanteză ordinea. Atuncĭ aduce servitorulŭ şi-i poruncesce acestuia unguresce: „sĕ mĕ dee la momentŭ afară.“ Ilŭ rógă de nou d-na vice-preşedintă. Inzadarŭ. Cursa era infernală. Decă mĕ mişcamŭ numai, mĕ băteamŭ cu „unŭ servitorŭ“; fiă fi fostŭ resultatulŭ orĭ carele, în familiă onestă nu mai aveamŭ intrare. Eramŭ nimicitŭ moralicesce. D-ḑeu mi-a datŭ însĕ o rară prevedere şi stĕtui ca o stâncă. Urmările? Unŭ duelŭ. L'am crestatŭ în 4 locurĭ pe acestŭ micŭ „agentŭ provocătorŭ“. Clicuţa sbiera focŭ, — deodată amuţi. De repeţite orĭ mĭamŭ datŭ cuvêntulŭ de onóre, că numai „odată“ măcarŭ sĕ-şĭ calce pe inimă d. F. H. Longinŭ, ca şi mine, sĕ ne întrunimŭ şi sĕ decidemŭ în o şedinţă a comitetului „convocarea adunărei generalĭ“. Aceea apoi facă ce vrea şi cum vrea. Eu nu mĕ obtrudŭ, ca D-sa. Sĕ înţelege am sĕ funcţionezŭ negenatŭ, ca secretarŭ. Nu în virtutea unei „graţie“, ci în virtutea „statutelorŭ“. — Am şi eu simţŭ de onóre şi consciinţa „dreptului“ meu. Nu e reuniunea a mea, séu a lui F. H. Longinŭ, ci a „femeilorŭ române din comitatulŭ Hunedorii“. Adunarea generală trebue sĕ facă aceea, ce şĭ-a permisŭ d-na „presidentă“, cu „încălcarea“ statutelorŭ.

E unŭ neadevĕrŭ aşaderă ce ḑice F. H. Longinŭ, că eu sunt „ pseudo-secretarŭ“, că „actuala presidenta“ m'a destituitŭ „din postulŭ meu“, că „reuniunea“ a fostŭ „silită a mĕ destitui. Presidenta m'a „dispensatŭ“ — fără dreptŭ —dela mai departea mea activitate“: va sĕ ḑică sum — în virtutea decretului chiar: — secretarŭ, —opritŭ a lucra în sînulu comitetului, „pentru ca comitetulŭ sĕ-şĭ pótă continua lucrările sale pacînicĭ“, ḑice hârtia. „Afară“ de comitetŭ potŭ lucra şi scrie câtŭ vreu. D-lŭ F. H. Longinŭ are însĕ dreptulŭ a mĕ critica obiectivŭ. publiculŭ va cumpăni „argumentele“. Ilŭ întrebŭ însĕ şi eu pe D-sa:

Carĭ suntŭ folósele practice a frămêntărilorŭ, ce le-a produsŭ d-sa în casină, la institutulŭ „Hunedóra“ şi la „reuniunea femeilorŭ“ cu devisa „satisfacţiei“? Óre bine e, ca noi, Românii sĕ ne totŭ sfăşiemŭ? Dela 5 Februarie până adĭ a trecutŭ anulŭ. Nu-i suntŭ destule „satisfacţiile“? Acum avemŭ unŭ nou obiectŭ de certă, făuritŭ de d-sa, „retragerea damelorŭ române“ dela „împărţirea darurilorŭ“ pomului de crăciunŭ.

Şi fiindŭ vorbă despre „vătĕmărĭ şi purtare încualificabilă“, afle publiculŭ şi vătĕmările.

D-na cassieră mi-a ḑisŭ, că „sum schlendrianŭ, nu lucru nimicŭ şi nu mĕ interesezŭ de reuniune“ D-na presidentă a consimţitŭ prin tăcere, ţinea i-sonŭ, eu le-am replicatŭ: Mĕ iertaţĭ, d-nă presidentă şi casieră, eu mi-am făcutŭ datorinţa, câtŭ v'aţĭ interesatŭ DV. şi eu m'am interesatŭ“. Ambele m'au declaratŭ înaintea mamei mele şi după intervenirea D-sale mai vêrtosŭ, de „omŭ fără crescere“,„ crescere prostă“ etc. Eră bărbatulŭ de încredere F. H. Longinŭ şi-a permisŭ alte vorbe, fără sĕ fiă îndrumatŭ la ordine de presidentă.

Din parte'mĭ încheiu discuţiunea cu observarea, că sum gata, în vederea bunei înţelegerĭ, a conlucra sincerŭ şi hotărîtŭ pentru o împăciuire generală şi îndestulitóre pentru ambe părţile.

Augustŭ A. Nicoară m. p.
secretarŭ alŭ „reuniunii femeilorŭ române din comit. Hunedorii.“

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Martie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4%	101.40
Renta de hârtiă 5%	94.25
Imprumutulŭ căiloru ferate ungare	146.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	99.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	120 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	114.50
Bonurĭ rurale ungare	104.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.75
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104.75
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.85
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	127.—
Renta de hârtiă austriacă	83.10
Renta de argintŭ austriacă	84.—
Renta de aurŭ austriacă	111.15
Losurĭ din 1860	140.50
Acţiunile băncei austro-ungare	893.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	300 25
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	301.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.70
Napoleon-d'orĭ	9.62½
Mărcĭ 100 împ. germane	59.52½
Londra 10 Livres sterlinge	122.—

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 18 Martie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.49	Vênd.	9.52
Argintŭ românescŭ	„	9.45	„	9.48
Napoleon-d'orĭ	„	9.61	„	9.63
Lire turcescĭ	„	10.84	„	10.88
Imperialĭ	„	9.84	„	9.88
Galbinĭ	„	5.62	„	5.65
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ	„	127.—	„	128.—
Discontulŭ		6½—8% pe anŭ.		

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.